

शिखर इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड

केन्द्रिय कार्यालय : शिखर बिज सेन्टर (पाचौं, छैटौं र सातौं तल्ला), थापाथली, पो.ब. नं. १०६९२, काठमाण्डौ ।
फोन नं.: ४२४६१०१, ४२४६१०२, फ्याक्स: ४२४६१०३; Email: shikharins@mos.com.np

नगद बीमालेख

यो बीमालेख शिखर इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड लिमिटेड (यसपछि बीमक भनिएको) र अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको बीमा गर्ने ब्यक्ति वा संस्था (यसपछि बीमित भनिएको) बीच भएको बीमा सम्बन्धी एउटा करार हो । अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिम बीमितले बीमकलाई गरेको लिखित प्रस्ताव र घोषणा यो बीमालेखको आधार हुनेछ । बीमितले यस बीमालेखमा उल्लेख गरिएको शर्त, बन्देज, ब्यवस्था, अपबाद, सम्पुष्टि तथा अन्य बिषयको अधीनमा रही बीमाशुल्क भुक्तानी गरेको छ ।

१. परिभाषा (Defintion):

- (क) **नगद (Cash):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "नगद" भन्नाले बैंक नोट, ट्रेजरी नोट, सुनको लाप्सा (बुलियन), गरगहना, एटिएमको रकम, सिक्का, बैंक ड्राफ्ट, चेक, हुलाक आदेश, धनादेश, प्रमिसरी नोट, बोनड, बिल अफ् एक्स्चेञ्ज, हुलाक टिकट तथा परिवर्त्य बिदेशी मुद्रा समेतलाई जनाउँछ ।
- (ख) **कर्मचारी वा कामदार (Employee):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "कर्मचारी वा कामदार" भन्नाले बीमित, बीमितको सहयोगी वा सहायक उपक्रम संस्थाका अधिकार प्राप्त कामदार वा कर्मचारी भन्ने बुझाउँछ ।
- (ग) **चोरी (Theft):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "चोरी" भन्नाले डकैति, लुट, खोस्ने वा छक्याउने वा अवरोध गरी बीमितको नगदको बेइमानीपूर्ण हिनामिना वा दुरुपयोग वा बञ्चित वा हरण गर्ने कार्यलाई जनाउँछ ।
- (घ) **संधमारी (Burglary):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "संधमारी" भन्नाले नगद चोर्ने र पता लगाउने नियतले आक्रामक रूपमा बीमितको परिसरमा अनपेक्षित प्रवेश वा परिसरबाट अनधिकृत बहिर्गमन गर्ने कार्यलाई जनाउँछ ।
- (ङ) **डकैति (Robbery):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "डकैति" भन्नाले बीमितको कामदार वा कर्मचारी विरुद्ध अनपेक्षित, आक्रामक तथा हिंसात्मक तरिका अपनाई रकम चोरी गर्ने कार्यलाई जनाउँछ ।
- (च) **तोडफोड (Housebreaking):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "तोडफोड" भन्नाले बीमितको परिसरमा भएको तोडफोड तथा आक्रमण जस्ता कार्यलाई जनाउँछ ।
- (छ) **होल्ड अप (Hold Up):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "होल्ड अप" भन्नाले हात हतियार प्रयोग गरी वा धम्की दिएर जर्बजस्ती नगद, सुन वा अन्य वस्तु लुटने कार्यलाई जनाउँछ ।
- (ज) **रात्री बास (Overnight Stoppage):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको रात्री बास भन्नाले नगद स्थानान्तरणको क्रममा बाटोमा कतै रात परी नगद सहित बास बस्नु परेको अवस्थालाई जनाउँछ ।
- (झ) **परिवर्त्य बिदेशी मुद्रा (Convertible Currency):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "परिवर्त्य बिदेशी मुद्रा" दाबी परेको समयमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सटही दर प्रकाशन उपलब्ध भएको बिदेशी मुद्रालाई जनाउँछ ।

- (ब) **मार्गस्थ नगद (Cash in Transit):** यस बीमालेखमा प्रयोग भएको "मार्गस्थ नगद" भन्नाले बीमितको अधिकार प्राप्त ब्यक्तिको नियन्त्रणमा रही नेपाल भित्र नगद ओसार पसार वा स्थानान्तरण भैरहेको तथा नगद सहितको रात्रीवासको अवस्थालाई जनाउँछ । तर सवारी साधनमा रकम छोडी गएको वा निजी आवास भित्र नगद रहेको अवस्थालाई मार्गस्थ नगद मानिने छैन ।

२. रक्षावरण (Coverages):

यस बीमालेख अनुसार बीमकले देहायका अवस्थाहरूमा देहायका जोखिमहरूबाट भएको क्षति वा हानि नोकसानीको क्षतिपूर्ति वा हर्जाना प्रदान गर्नेछ ।

- (क) बीमित वा बीमितको कामदार वा कर्मचारी वा आधिकारिक प्रतिनिधिको साथ लगाई पठाएको (रात्री बास भएको वा नभएको दुबै) अवस्थामा चोरी, सेंधमारी होल्ड अप, डकैति वा को कारणबाट वा अपवादमा उल्लेख गरिए भन्दा अन्य कारणबाट मार्गस्थ नगदको क्षति वा हानि नोकसानी,
- (ख) बीमितको परिसर भित्र रहेको सेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूममा नगद राखेको अवस्थामा चोरी, सेंधमारी, होल्ड अप, डकैति वा तोडफोड भै भएको नगदको क्षति वा हानि नोकसानी,
- (ग) बीमितको परिसर भित्र कार्यालय समयमा रहेको नगद चोरी, सेंधमारी, होल्ड अप, डकैति वा तोडफोड भै भएको नगदको क्षति वा हानि नोकसानी,
- (घ) मार्गस्थ नगदको साथमा रहेको कर्मचारी वा कामदार वा आधिकारिक प्रतिनिधिबाट भएको बेइमानी, धोका वा जालसाजीका कारणले भएको क्षति वा हानि नोकसानी ७२ घण्टा भित्र पत्ता लागेमा
- (ङ) बीमितको परिसरमा चोरी, सेंधमारी, डकैति वा तोडफोड भएको अवस्थामा कर्मचारी वा कामदारको ब्यक्तिगत नगदको हानि नोकसानी भएमा प्रति बीमा अवधि बढीमा रु. १०,००० (दश हजार रुपैया) सम्म
- (च) बीमालेख जारी गर्दाको वखतमा अनुसूचीमा उल्लेख गरी सम्पुष्टिमा थप गरीएका अन्य जोखिमहरू ।

३. बीमालेखले नसमेट्ने अवस्थाहरू (अपवादहरू) (Exceptions):

यस बीमालेख अन्तर्गत देहायको कारणबाट हुन गएको क्षति वा हानि नोकसानीको बीमकले दाबी भुक्तानि गर्ने छैन ।

- (क) भूकम्प, ज्वालामुखी, आगलागी वा भूमिगत (पृथ्वीको सतहमुनी) आगलागी वा अरु कुनै प्राकृतिक प्रकोप,
- (ख) बाढी, जलमग्न, आँधीवेहरी, हुरी बतास वा अरु कुनै बातावरणीय उथल पुथल,
- (ग) युद्ध, आक्रमण, विदेशी शत्रुको कारबाही वा कुनै युद्ध सरहको घोषित वा अघोषित कारबाही वा गृहयुद्ध,
- (घ) सैन्य बिद्रोह, उपद्रोह, क्रान्ति वा शक्ति अपहरण वा जंगी कानून वा घेराबन्दी स्थितिको घोषणा,
- (ङ) जोखिम समुह (हुलदंगा तथा तोडफोड, द्वेषपूर्ण कार्य, बिध्वंसात्मक गतिविधि तथा आतंकवाद)
- (च) भूलचुक,
- (छ) नगदको लेखाङ्कन तथा लेखा सेस्ताको गल्ती,
- (ज) मार्गस्थ नगदको हकमा बीमित वा बीमितको कर्मचारी वा कामदार वा आधिकारिक प्रतिनिधि बाहेक अन्यलाई सुम्पेको कारण,
- (झ) बगलिमाराको कारण
- (ञ) मार्गस्थ नगदको साथमा रहेको कर्मचारी वा कामदार वा आधिकारिक प्रतिनिधि बाहेक बीमित स्वयम, साझेदार वा सञ्चालकबाट भएको बेइमानी, धोका वा जालसाजी,

- (ट) कार्यालय समय पछि सेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूममा नगद नराखेको कारण,
- (ठ) हुलाक वा कुरियरबाट नगद ओसार पसार गरेको कारण,
- (ड) आणविक हात हतियार वा तत्सम्बन्धी पदार्थको कारणबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष भएको क्षति/हानि नोकसानी, आणविक विकिरण वा आणविक इन्धन वा आणविक इन्धनको ज्वलनपछि शेष रहेको बेकम्मा पदार्थबाट निस्कने रेडियो सक्रियताको संसर्गबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले भएको कुनै क्षति/हानि नोकसानी,
- (ढ) मान्छे नभएको (Unattended) सवारी साधन मा नगद छोडी गएको कारण,
- (ण) जवरजस्ती वा हिंसात्मक तरिकाले साँचो वा एकसेस कोड लिएर सेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूममा राखेको नगदको हानि नोकसानी बाहेक साँचो वा एकसेस कोड प्रयोग गरेको कारण,
- (त) नक्कली नगद प्रयोग गरेका कारण,
- (थ) अनलाइन वा इन्टरनेटको माध्यमबाट रकम स्थानान्तरण गरेको कारण,
- (द) अप्रत्यक्ष (कन्सिक्वेन्सियल) क्षति वा हानि नोकसानी,
- (ध) करार भंग गरेको कारण,

४. शर्तहरू:

- (क) **एउटा इकाईलाई एउटा बीमालेख जारी गर्न सकिने** (Individual Policy to be assigned for individual unit, branch, subsidiaries): यदि कुनै बीमितको एक भन्दा बढी ब्यवसायिक इकाईहरू रहेछन् भने वा एकै ब्यवसायका विभिन्न शाखाहरू रहेछन् भने वा एकै ब्यवसायको फरक फरक स्थानमा भिन्न भिन्न उपक्रमहरू रहेछन् भने यो बीमालेख एक ब्यवसायिक इकाई, एक शाखा वा एक उपक्रमको लागि मात्र जारी गर्न सकिनेछ । यो बीमा अन्य इकाई, एक शाखा वा उपक्रमका लागि समेत आवश्यक भएमा प्रत्येक इकाई, एक शाखा वा उपक्रमले अलग अलग यो बीमालेख लिनु पर्नेछ ।
- (ख) **जोखिम थप गर्न सक्ने** (Right Back of Risk): बीमकले यस बीमालेखले अपबाद गरेका जोखिम तथा अन्य आवश्यक जोखिम थप गर्न चाहेमा बीमकले त्यसरी जोखिम थप (Right Back) गर्न सक्नेछ । तर, त्यसरी थप जोखिम रक्षावरण गर्दा अनुसूचीमा उल्लेख गरी बीमालेख जारी हुँदाकै बखत सम्पुष्टी जारी गर्नु पर्नेछ । साथै, थप गरिएका जोखिम बीमादर निर्धारण गरिएको बीमा (Tariff Business) अन्तर्गत पर्ने रहेछ भने प्रचलित बीमादरको आधारमा बीमाशुल्क निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) **बीमालेख जारी भएपछि जोखिम थप गर्न नपाइने** (Additional Risk Prohibited after Issuance of the Policy): बीमकले बीमालेख जारी भैकसपछि कुनै जोखिम थप गर्न पाउने छैन । जोखिम थप गर्नु परको खण्डमा शर्त (ख) बमोजिम बीमालेख जारी हुँदाकै बखत सम्पुष्टी जारी गरी जोखिम थप गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) **कार्यालय समयको बारेमा खुलाउनु पर्ने** (Disclosure of Office Time): प्रचलित कानून बमोजिमको (तोकिएको) कार्यालय समयको अतिरिक्त कार्यालय खुल्ने गरेको वा कार्यालयमा तोकिएका कर्मचारीहरू बसी काम गर्ने गरेको भए त्यस्तो समयलाई समेत कार्यालय समय मानिने छ । तसर्थ बीमितले कार्यालय समय तथा अतिरिक्त कार्य हुने समय अनुसूचीमा खुलाउनु पर्नेछ ।
- (ङ) **नगदको अभिलेख** (Record of Cash): बीमितले सेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूममा राखेको नगदको अभिलेख दैनिक रूपमा राख्नु पर्नेछ र उक्त अभिलेख माथि उल्लेखित सेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूम बाहेक अन्य सुरक्षित स्थानमा राख्नु पर्नेछ । उक्त अभिलेख बीमा दाबी परेको अवस्थामा बीमितले प्रमाणका रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

Keys):

मेत वा बीमितको कामदार वा कर्मचारी बीमितको परिसरमा नभएको अवस्थामा सेफ, आलमारी वा स्ट्रंगको साँचो कार्यालय समय बाहेकको समयमा परिसर भित्र छाड्न पाइने छैन । यदि सेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूमको साँचो बीमितको परिसरमा राख्नु परेमासेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूमको वरिपरी नराखीअन्यकुनै रक्षित स्थानमा राख्नु पर्नेछ ।

रु, आलमारी वा स्ट्रंग रूम खोल्नका लागि आवश्यक पर्ने एक्सेसकोड सार्वजनिक पहुँच भन्दा टाढा रक्षित स्थानमा राख्नु पर्नेछ ।

शुल्क निर्धारण (Premium Calculation):

बीमालेख अन्तर्गत लिइने बीमाशुल्क प्रत्येक बीमा अवधिको लागि यस बीमालेखको अनुसूचीमा उल्लेखित जो आधारमा निर्धारण गरिनेछ । तर मार्गस्थ नगदको हकमा अनुमानित वार्षिक कारोवारको रकममा शुल्क निर्धारण गरिने छ ।

स्थानान्तरण अभिलेख (Maintenance of Books):

स्थानान्तरणवा वसार पसार गर्दा सोको उचित अभिलेख राख्नुपर्नेछ र बीमकले जुनसुकै बेला उक्त लेख निरीक्षण गर्न सक्नेछ ।

शुल्क समायोजन (Adjustment of Premium):

समाप्त भएको एक महिना भित्र बीमितले बीमा अवधि भित्र गरिएको मार्गस्थ नगदको बारेमा सम्पूर्ण आवधिक यथार्थ विवरणबीमकलाई प्रदान गर्नु पर्नेछ । यदि अनुमानित रकम उल्लेख गरी बीमाशुल्क तानी गरेको रहेछ र यथार्थ रकम संग फरक पर्न गएको खण्डमाबीमा समाप्त भएको एक महिना भित्र नुपातिक रूपमा बीमाशुल्क समायोजन गर्नु पर्नेछ । तर यसरी समायोजन गर्दा बीमकले ५० (पचास) शत भन्दा बढी बीमाशुल्क फिर्ता गर्ने छैन ।

प्राप्ति गर्ने अधिकार (Right to Recovery):

मेतको कुनै सञ्चालक, साझेदार, कर्मचारी वा कामदारले बदनियत राखी कुनै कार्य गरेको वा नगरेको नबनाउने वा दाबी भुक्तानी गर्नु पर्दा त्यस्तो कामदारलाई बीमितले तिर्नु बुझाउनु बाँकी कुनै पनि रकम मा दाबी भुक्तानी गर्नु पर्ने रकमबाट त्यस्तो रकम कट्टा गरिनेछ । दाबी भुक्तानी गर्दा बीमकले उक्त चारी वा कामदारको हात वा कब्जामा रहेको तथा निजको अधिकार अन्तर्गत पर्ने आउने चल, अचल माल, सम्पत्ति वा सामानबाट असुल उपर गरी रकम भुक्तानी गर्न प्राथमिकता दिनेछ । साथै, बीमकले क्षति हानि नोक्सानी भएको सम्पत्ति खोज्न वा असुल उपर गर्न वा पुनर्प्राप्ति गर्न बीमकले आफ्नो वा बीमितको नबनाउने कुनै पनि कानूनी उपाय अपनाउन सक्नेछ र उक्त कार्यमा आवश्यक सम्पूर्ण सहयोग गर्नु बीमितको ब्यव हुनेछ । त्यसरी पुनर्प्राप्ति गरिएको वा भेटिएको नगदमा बीमकको पूरा हक अधिकार हुनेछ ।

राखीको सुरक्षा (Security of Cash):

राखीको सुरक्षा नगद, बीमा गरिएको नगद रहेको सेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूम, बीमा गरिएको नगद रहेको स्थान कोठा तथा बीमा गरिएको नगद रहेको परिसरको पर्याप्त र उचित सुरक्षा ब्यवस्था गर्नु पर्नेछ । यस मालेख अन्तर्गत दाबी पर्ने वा पर्न सक्ने सम्भावना भएको कुनै घटना घटेमा बीमितले यथासम्भव छिटो

(ठ) सूचना (Notice):

यस बीमालेख अन्तर्गत दाबी पर्ने वा पर्न सक्ने सम्भावना भएको कुनै घटना घटेमा बीमितले यथासम्भव छिटो बीमकलाई खबर गर्नु पर्नेछ र त्यसरी घटना घटेको १४ (चौध) दिन भित्र बीमिलाई लिखित जानकारी गराई सक्नु पर्नेछ ।

(ड) बीमालेख रद्द गर्न सक्ने (Cancellation of Policy):

बीमकले बीमालेख बहाल रहेको अवधि भरी कुनै पनि समय बीमितको अन्तिम ठेगानामा हुलाक मार्फत पत्र पठाई बीमालेख रद्द गर्न सक्नेछ । बाँकी बीमा अवधिको बीमाशुल्क बीमकले समानुपातिक हिसाबमा बीमितलाई फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

(ढ) झुठ्ठा विवरण (Misdescription)

यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिएको कुनै मार्गस्थानगदवा नगद रहेको सेफ, आलमारी वा स्ट्रंग रूम, बीमा गरिएको नगद रहेको स्थान वा कोठा तथा बीमा गरिएको नगद रहेको परिसरको बारेमा मूलभूत तथ्य वा विवरण लुकाई झुठ्ठा तथ्य वा विवरण दिएमा वा जालसाजी गरेमा बीमकले दाबी बापतको रकम भुक्तानी गर्ने छैन । साथै बीमितले भुक्तानी गरेको बीमाशुल्क समेत जफत हुनेछ ।

(ण) योगदान (Contribution):

यस बीमालेखले सुरक्षण प्रदान गर्ने कुनै क्षतिको सम्बन्धमा अन्य बीमाले समेत सुरक्षण प्रदान गरेको रहेछ भने बीमकले यस बीमासम्बन्धी दावीको लागि समानुपातिक रकम भन्दा बढी दावीरकम भुक्तानी गर्ने छैन ।

(त) प्रत्यासन (Subrogation):

बीमितले यस बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको भुक्तानी प्राप्त गर्दा सो क्षति वा हानि नोक्सानीको अन्य कुनै पक्षबाट क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्न सक्ने रहेछ भने त्यस्तो क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्ने अधिकार बीमकलाई सुम्पनु पर्नेछ । बीमकबाट क्षतिपूर्ति पाउनु अगावै वा पछि जुनसुकै बेला पनि बीमकले मनासिव र आवश्यक देखेको काम कारबाही बीमकको खर्चमा बीमितले गर्नु पर्नेछ वा सो गर्न बीमकलाई अनुमति दिनु पर्नेछ ।

(थ) जालसाजी (Fraud):

दाबी जालसाजीपूर्ण भएमा वा बीमितले कुनै जालसाजीपूर्ण तरिका वा उपाय अवलम्बन गरेमा वा निजको तर्फबाट कसैले अनुचित फाइदा लिन खोजेमा वा सुनियोजित तवरबाट कुनै विध्वंश, क्षति वा हानि नोक्सानि पुर्याएमा वा बीमितको सुविधाको लागि कुनै कार्य गरेमा यो बीमालेख अनुसारको सम्पूर्ण सुविधाहरू जफत गरिनेछ । लाभवाट बन्चित हुनेछ ।

(द) मध्यस्थता (Arbitration):

यो बीमालेख अन्तर्गत भुक्तानी गर्नुपर्ने परिमाण, बीमालेखको शर्त, सुविधा तथा अपवाद आदिमा कुनै किसिमको विवाद हुन आएमा बीमा ऐन, २०४९ तथा अन्य प्रचलित ऐन कानून बमोजिम हुनेछ ।

(ध) पालना गर्नुपर्ने (Observance of Terms & Conditions):

यस बीमालेख अन्तर्गत पालना गर्नुपर्ने वा पूरा गर्नुपर्ने शर्त, बन्देज वा बीमालेखमा समावेश गरिएका सम्पुष्टिहरू बीमितको हकमा केही गर्नुपर्ने वा पालना गर्न बाध्यकारी हुने अवस्थामा तथा प्रस्ताव फाराममा उल्लेखित भनाइको सत्यता यस बीमालेखको दायित्वको आधार हुनेछ ।